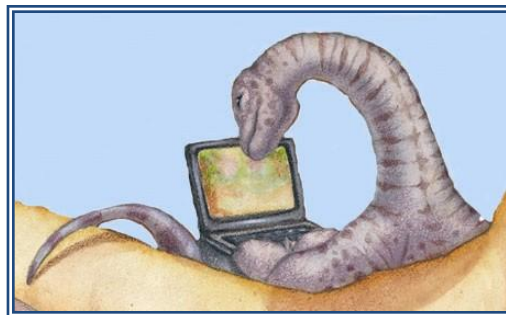

ĐỊNH THỜI CPU

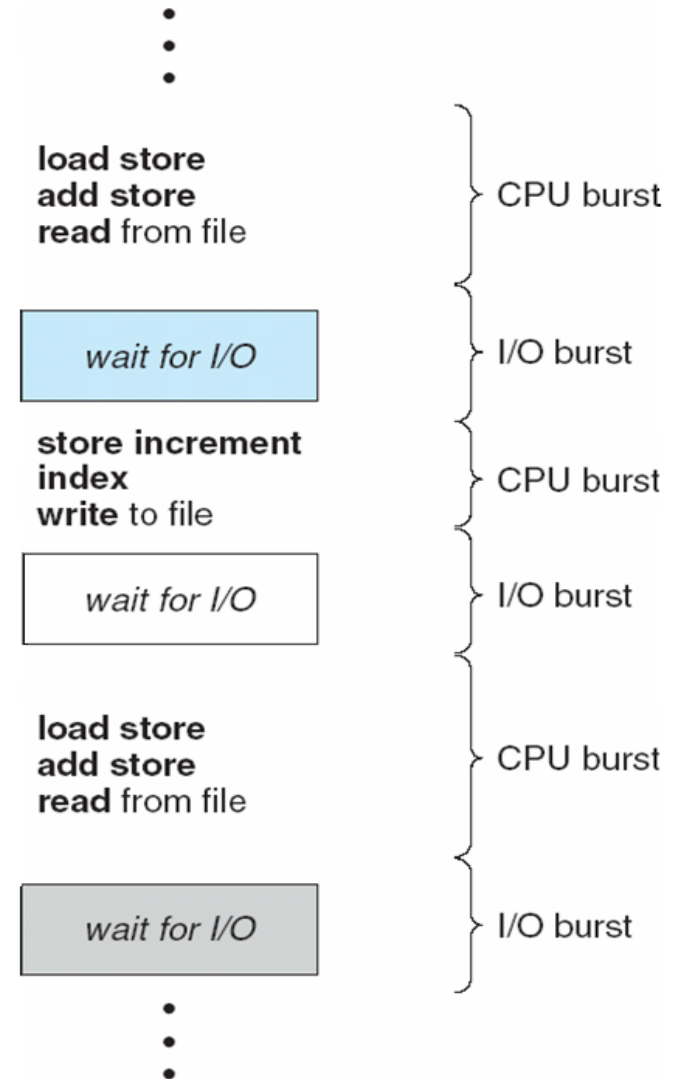
Mục tiêu

- Hiểu được
  - Tại sao cần phải định thời
  - Các tiêu chí định thời
  - Một số giải thuật định thời

Ghi chú: những slide có dấu * ở tiêu đề là những slide dùng để diễn giải thêm

Phân loại quá trình

- Chu kỳ CPU-I/O
  - CPU burst
  - I/O burst
- *CPU-bound* process có thời gian sử dụng CPU nhiều hơn thời gian sử dụng I/O
- *I/O-bound* process dùng phần lớn thời gian để đợi I/O

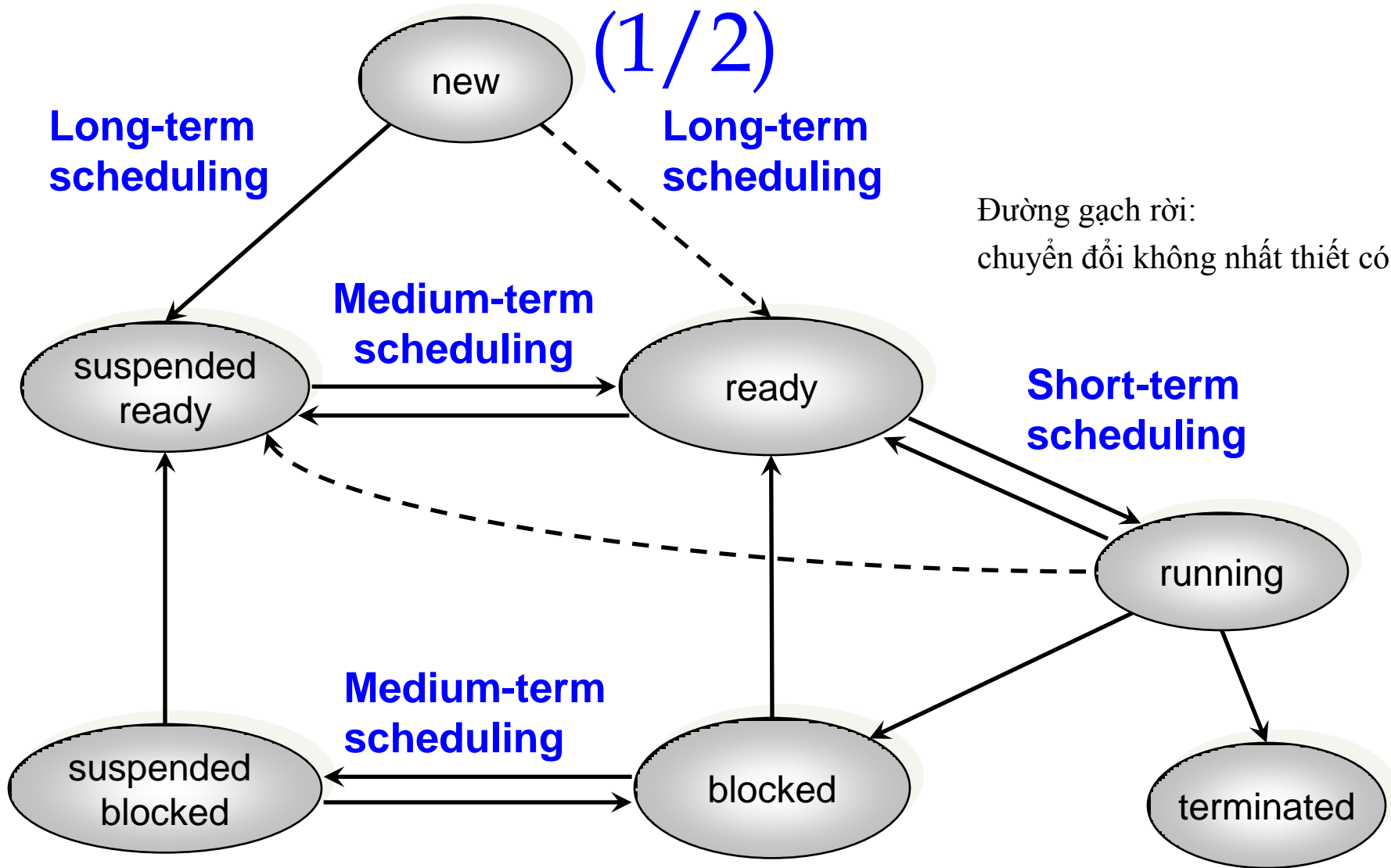

Vấn đề cần giải quyết

- Trong các hệ thống multiprogramming / multitasking
  - Tại một thời điểm trong bộ nhớ có nhiều process
  - Tại mỗi thời điểm chỉ có một process được thực thi
    - Giả sử hệ thống chỉ có 1 CPU (1 processor)
  - Do đó, cần phải giải quyết vấn đề phân loại và lựa chọn process thực thi sao cho được hiệu quả nhất (→ tiêu chí định thời). Cần có **chiến lược định thời CPU**

Phân loại các hoạt động định thời

(1/2)

Đường gạch rời:
chuyển đổi không nhất thiết có

Phân loại các hoạt động định thời (2/2)

- **Định thời dài hạn** (long-term scheduling): xác định process mới (new) nào được tiếp tục vào “sâu hơn” trong hệ thống.
  - Thường chỉ có trong batch system
- **Định thời trung hạn** (medium-term scheduling): xác định process nào được đưa vào (swap in), đưa ra khỏi (swap out) bộ nhớ chính.
  - Swap in/out có thể tốn đến vài giây thời gian $\Rightarrow$ chu kỳ định thời trung hạn có thể là vài phút.
- **Định thời ngắn hạn** (short-term scheduling): xác định process nào được thực thi tiếp theo.

Định thời dài hạn

- Ảnh hưởng đến *độ-đa-lập-trình* (degree of multiprogramming: số quá trình đang ở trong bộ nhớ)
- Nếu càng nhiều process đang ở trong bộ nhớ thì khả năng mọi process bị block có xu hướng giảm
  - Sử dụng CPU hiệu quả hơn
  - Nhưng mỗi process được phân chia khoảng thời gian sử dụng CPU nhỏ hơn
- Thường có xu hướng đưa vào một tập lẫn lộn các CPU-bound process và I/O-bound process

Định thời trung hạn

- Quyết định việc đưa process (không phải process ở trạng thái new) vào bộ nhớ chính, hay ra khỏi bộ nhớ chính
- Phụ thuộc vào yêu cầu quản lý việc đa-lập-trình (multiprogramming)
  - Cho phép bộ định thời dài hạn chấp nhận (admit) nhiều process hơn số lượng process mà có tổng kích thước được chứa vừa trong bộ nhớ chính (→ kỹ thuật bộ nhớ ảo)
  - Nhưng nếu có quá nhiều process thì sẽ làm tăng việc truy xuất đĩa, do đó cần phải lựa chọn độ-đa-lập-trình cho phù hợp
- Được thực hiện bởi phần mềm quản lý bộ nhớ

Định thời ngắn hạn

- Xác định process nào được thực thi tiếp theo, còn gọi là *định thời CPU*
- Tùy hệ thống (→ định thời nonpreemptive, preemptive) mà được kích hoạt khi có một sự kiện dẫn đến khả năng chọn một process để thực thi
  - Ngắt thời gian (clock interrupt)
  - Ngắt ngoại vi (I/O interrupt)
  - Lời gọi hệ thống (operating system call)
  - Signal

Chương này sẽ tập trung vào định thời ngắn hạn.

Nội dung cần quan tâm

- Định thời trên hệ thống có **một** processor (uniprocessor scheduling): quyết định việc sử dụng (một) CPU cho một tập các process trong hệ thống
- Tiêu chí nào?

Tiêu chí định thời (1/4)

- CPU utilization (% sử dụng CPU, *Độ lợi CPU*)
- Throughput (Thông năng)
- Turnaround-time (Thời gian quay vòng)
- Response time (Thời gian đáp ứng)
- Waiting time (Thời gian chờ)
  - Thời gian một process ở trong hàng đợi ready
- Average turn-around time (Thời gian quay vòng trung bình)

Tiêu chí định thời (2/4)

- CPU utilization (% sử dụng CPU, *Độ lợi CPU*)
  - CPU utilization CPU: [0% - 100%]
  - Lightly loaded system: < 40%, heavy-loaded: > 90%
  - Maximize CPU utilization
- Thông năng (throughput)
  - Số lượng process hoàn tất trong một đơn vị thời gian
  - Maximize throughput

Tiêu chí định thời (3/4)

- **Thời gian đáp ứng (response time)**
  - Thời gian từ lúc có yêu cầu của người dùng (user request) đến khi có đáp ứng đầu tiên
  - Thường là vấn đề với các I/O-bound process
  - Minimize response time
- **Waiting time (Thời gian chờ)**
  - Thời gian một process ở trong hàng đợi ready
  - Minimize waiting time
- **Thời gian quay vòng (turn-around time)**
- **Thời gian quay vòng trung bình (average turnaround time)**

Tiêu chí định thời (3/4)

- Thời gian đáp ứng (response time)
- Waiting time (*Thời gian chờ*)
- Thời gian quay vòng (turn-around time)
  - Thời gian để một process hoàn tất, kể từ lúc vào hệ thống (submission) đến lúc kết thúc (termination)
  - Là một trị đặc trưng cần quan tâm với các process thuộc dạng CPU-bound
  - Minimize turn-around time
- Thời gian quay vòng trung bình (average turnaround time)

Tiêu chí định thời (4/4)

- Độ lợi CPU – giữ CPU càng bận càng tốt
  - Tối đa hóa
- Thông năng – số lượng process kết thúc việc thực thi trong một đơn vị thời gian
  - Tối đa hóa
- Turnaround time – thời gian kể từ lúc đưa vào (submission) đến lúc kết thúc
  - Tối thiểu hóa
- Thời gian chờ – thời gian một process chờ trong hàng đợi ready
  - Tối thiểu hóa
- Thời gian đáp ứng – thời gian từ khi đưa yêu cầu đến khi có đáp ứng đầu tiên
  - Tối thiểu hóa

Scheduling algorithms

- Các giải thuật lập lịch sẽ được đánh giá qua 5 tiêu chí này.
- Các giải thuật gồm:
  - First Come, First Served (FCFS) scheduling
  - Shortest-Job-First scheduling
  - Priority Scheduling
  - Round-robin scheduling
  - Etc.,

Tiêu chí định thời từ các góc nhìn (1/2)

- Hướng đến người sử dụng (user-oriented)
  - Thời gian quay vòng
    - Thời gian từ lúc submission đến lúc process kết thúc
    - Cần quan tâm với các hệ thống xử lý bó (batch system)
  - Thời gian đáp ứng
    - Cần quan tâm với các hệ thống giao tiếp (interactive system)

Tiêu chí định thời từ các góc nhìn (2/2)

- Hướng đến hệ thống (system-oriented)
  - Độ lợi CPU
  - Công bằng (fairness)
  - Thông năng: số process hoàn tất trong một đơn vị thời gian

Hai thành phần của chiến lược định thời (1/2)

- *Hàm lựa chọn* (selection function)
  - Xác định process nào trong ready queue sẽ được thực thi tiếp theo. Thường theo các tiêu chí như
    - w = tổng thời gian đợi trong hệ thống
    - e = thời gian đã được phục vụ
    - s = tổng thời gian thực thi của process (bao gồm cả trị e)

Hai thành phần của chiến lược định thời (2/2)

- *Chế độ quyết định* (decision mode)

Định nghĩa thời điểm hàm lựa chọn được thực thi

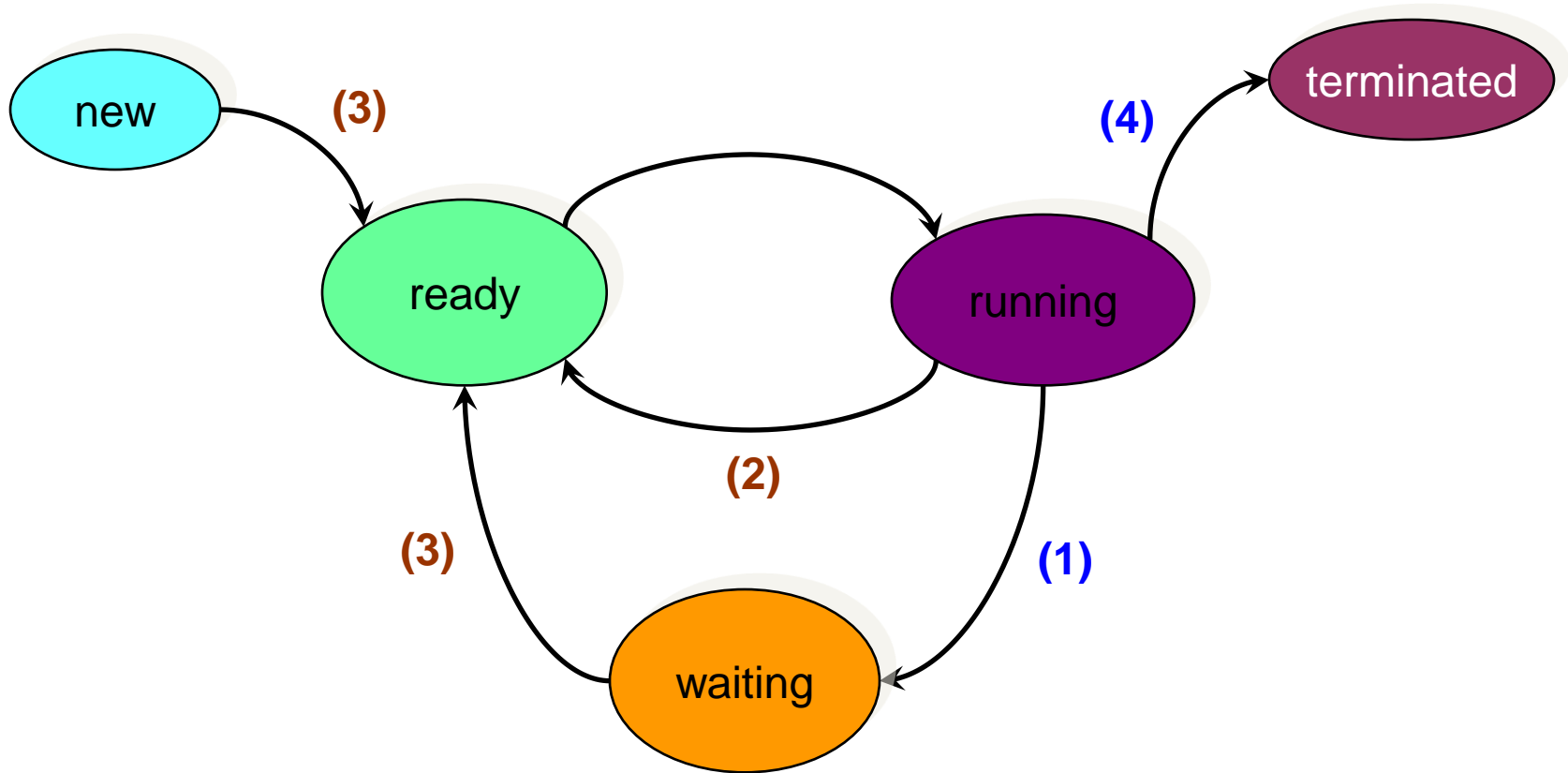
- *Nonpreemptive*

- Một process sẽ ở trạng thái running cho đến khi nó bị block hoặc nó kết thúc

- *Preemptive*

- Process đang thực thi có thể bị ngắt và chuyển về trạng thái ready
- Tránh trường hợp một process độc chiếm CPU

Thời điểm thực thi hàm lựa chọn

Nonpreemption và preemption (1/2)

- Hàm lựa chọn có thể được thực thi khi có quá trình
  - (1) chuyển từ trạng thái running sang waiting
  - (2) chuyển từ trạng thái running sang ready
  - (3) chuyển từ trạng thái waiting, new sang ready
  - (4) kết thúc thực thi
- Chiến lược định thời *nonpreemptive*: chỉ thực thi hàm lựa chọn trong trường hợp 1 và 4 (quá trình running nếu bị ngắt sẽ tiếp tục running sau đó)
- Chiến lược định thời *preemptive*: ngoài trường hợp 1 và 4 còn thực thi thêm hàm lựa chọn trong trường hợp 2 hoặc 3 (hoặc cả hai)

Nonpreemption và preemption (2/2)

- Hiện thực chế độ quyết định nào khó hơn? Tại sao?
- Preemptive scheduling: hai loại hiện thực
  - Preemption chỉ trong user space
  - Có thể preemption trong kernel space
    - Ví dụ: preemption khi kernel đang thực thi một lời gọi hệ thống
    - Vấn đề: giữ nhất quán các dữ liệu trong kernel (ví dụ các hàng đợi I/O)

Dispatcher

- Dispatcher sẽ chuyển quyền điều khiển CPU về cho process được chọn bởi bộ định thời ngắn hạn
- Bao gồm:
  - Chuyển ngữ cảnh (sử dụng thông tin ngữ cảnh trong PCB)
  - Chuyển về user mode
  - Nhảy đến vị trí thích hợp (chính là program counter trong PCB) trong chương trình ứng dụng để quá trình tiếp tục thực thi
- Công việc này gây ra phí tổn
  - *Dispatch latency*: thời gian dispatcher cần từ lúc dừng một process đến lúc một process khác tiếp tục chạy

Scheduling algorithms

- Các giải thuật định thời CPU gồm:
  - First Come, First Served (FCFS) scheduling
  - Shortest-Job-First scheduling
  - Priority Scheduling
  - Round-robin scheduling
  - Etc.,
- Các giải thuật định thời CPU sẽ được đánh giá qua 5 tiêu chí ([scheduling criteria](#)).

First Come First Served (FCFS)

(1/5)

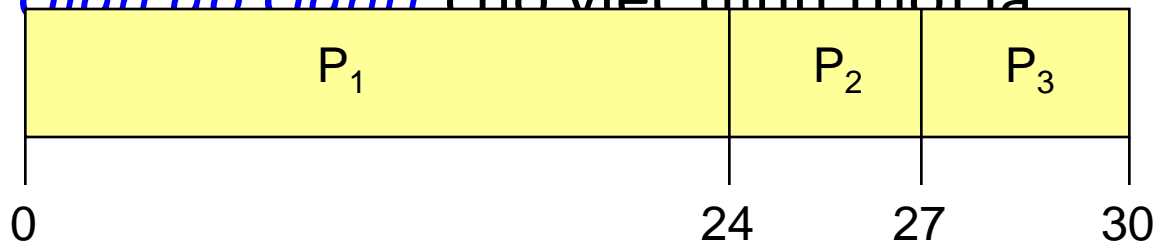
- Hàm lựa chọn: chọn process ở trong hàng đợi ready lâu nhất
- Chế độ quyết định: nonpreemptive
  - Một process sẽ được thực thi cho đến khi nó block hoặc kết thúc
- FCFS thường được hiện thực bằng một FIFO queue

First Come First Served (FCFS)

(2/5)

<u>Process</u>	<u>Burst time (ms)</u>
P_1	24
P_2	3
P_3	3

- Giả sử các process đến theo thứ tự P_1, P_2, P_3
- *Giản đồ Gantt* cho việc định thời là:

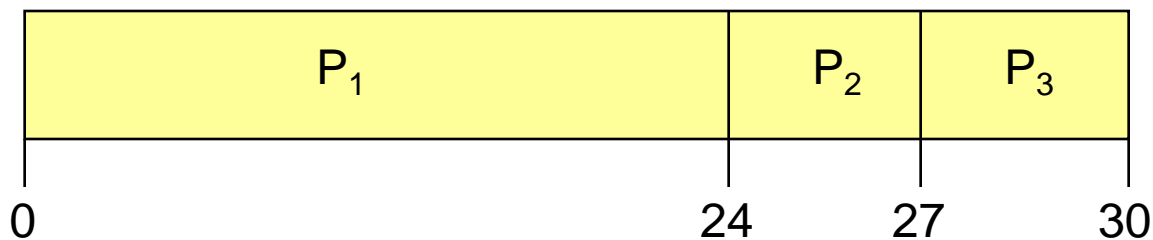

- Thời gian đợi cho $P_1 = 0, P_2 = 24, P_3 = 27$
- Thời gian đợi trung bình: $(0 + 24 + 27) / 3 = 17$

First Come First Served (FCFS)

(3/5)

- Thời gian phục vụ trung bình =
- Thông năng =
- Thời gian quay vòng =

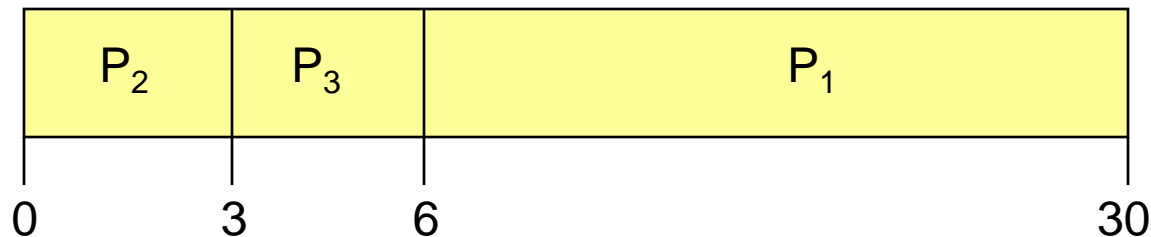
First Come First Served (FCFS)

(4/5)

- Giả sử các process đến theo thứ tự:

$$P_2, P_3, P_1$$

- Giản đồ Gantt cho việc định thời là:

- Thời gian đợi của $P_1 = 6, P_2 = 0, P_3 = 3$
- Thời gian đợi trung bình: $(6 + 0 + 3) / 3 = 3$
  - Tốt hơn rất nhiều so với trường hợp trước

First Come First Served (FCFS)

(5/5)

- FCFS “không công bằng” với process có CPU burst **ngắn** vì nó phải chờ trong thời gian dài (so với thời gian mà nó cần phục vụ) thì mới được sử dụng CPU. Điều này đồng nghĩa với việc FCFS “ưu tiên” các process thuộc dạng CPU bound.
- Câu hỏi: Liệu có xảy ra trường hợp *trì hoãn vô hạn định* (starvation hay indefinite blocking) với giải thuật FCFS?
- FCFS thường được sử dụng trong các hệ thống bó (batch system)

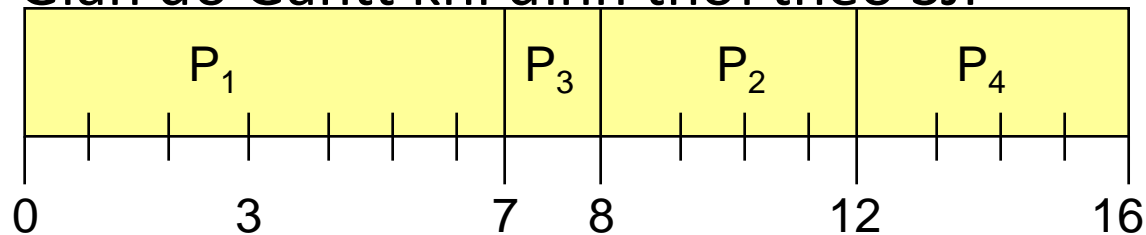
Ví dụ thực tế

- Việc phục vụ khách trong nhà hàng
  - Thực khách sẽ đến và gọi món ăn cho mình
  - Mỗi món ăn cần thời gian chuẩn bị khác nhau
- Mục tiêu:
  - Giảm thời gian đợi trung bình của các thực khách
- Cách làm nào sẽ phù hợp?
  - Thông thường các nhà hàng sẽ phục vụ theo kiểu FCFS (!)

Shortest Job First (SJF) (1/3)

<u>Process</u>	<u>Thời điểm đến</u>	<u>Burst time</u>	(ms)
P_1	0,0	7	
P_2	2,0	4	
P_3	4,0	1	
P_4	5,0	4	

- Giải đồ Gantt khi định thời theo SJF

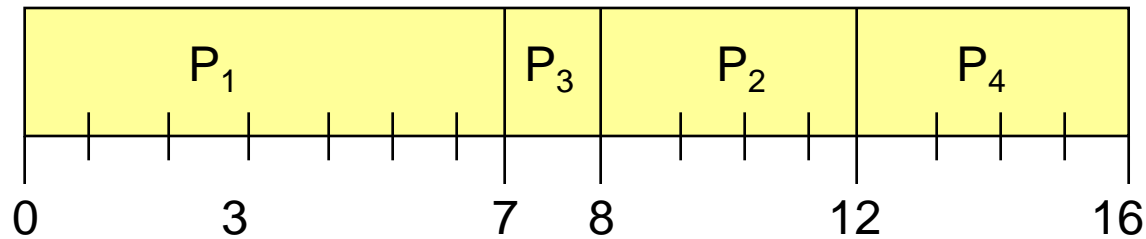

- Thời gian đợi trung bình = $(0 + 6 + 3 + 7)/4 = 4$

Shortest Job First (SJF) (2/3)

- Thời gian phục vụ trung bình =
- Thông năng =
- Thời gian quay vòng =

Shortest Job First (SJF) (3/3)

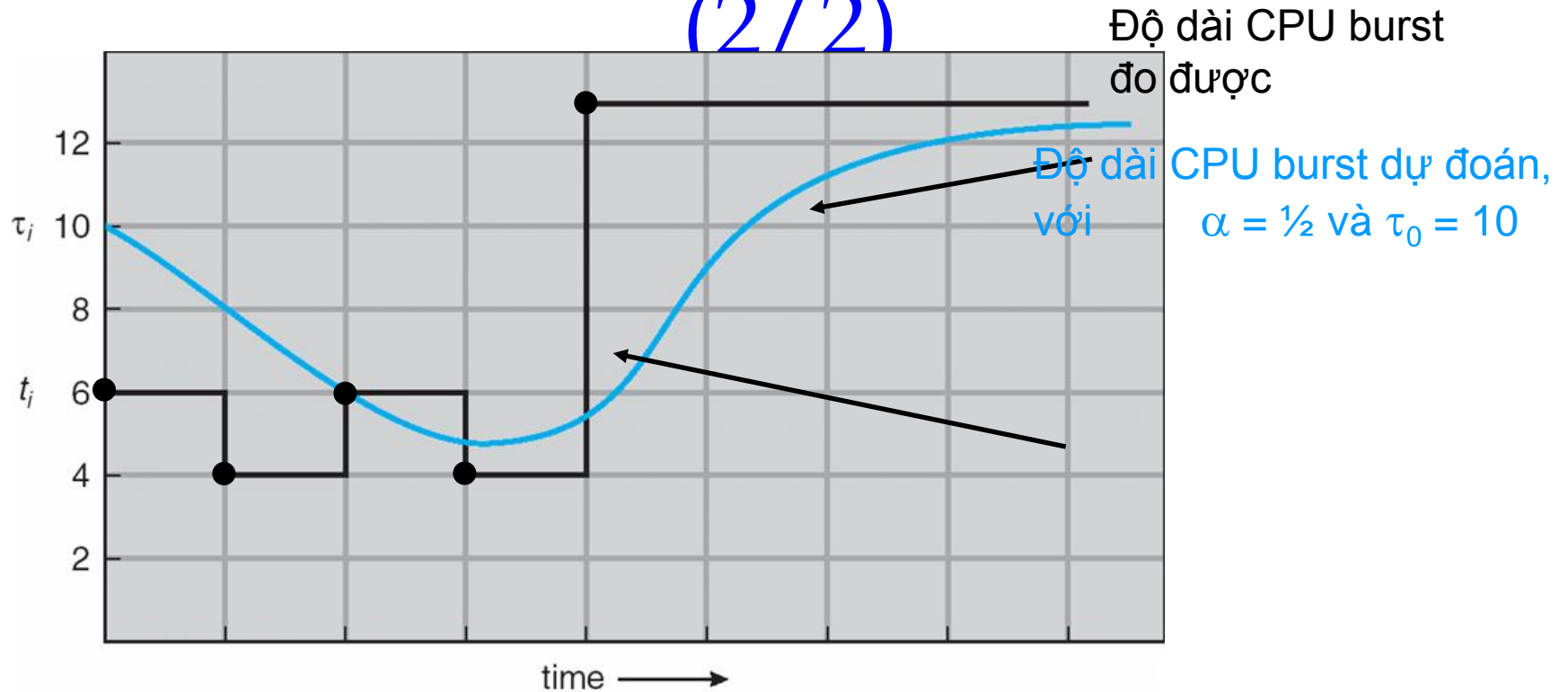
- Đối với mỗi process, cần biết độ dài của CPU burst
- **Hàm lựa chọn**: chọn process có độ dài CPU burst nhỏ nhất
- **Chế độ quyết định**: nonpreemptive
- Chứng minh được: SJF tối ưu trong việc giảm thời gian đợi trung bình
- Vấn đề: Cần phải ước lượng thời gian cần CPU tiếp theo của process
- Giải pháp cho vấn đề này?

Dự đoán thời gian sử dụng CPU (1/2)

(Thời gian sử dụng CPU chính là độ dài của CPU burst)

- Trung bình có trọng số các CPU burst đo được trong quá khứ
- Giả thiết: những CPU burst càng mới càng phản ánh gần hành vi của process trong tương lai
- Phương pháp *trung bình hàm mũ* (exponential averaging)
  - $\tau_{n+1} = \alpha t_n + (1 - \alpha)\tau_n$, $0 \leq \alpha \leq 1$
    - t chỉ trị **đo được**, τ chỉ trị **dự đoán**
  - Suy ra:
$$\tau_{n+1} = \alpha t_n + (1 - \alpha)\alpha t_{n-1} + \dots + (1 - \alpha)^j \alpha t_{n-j} + \dots + (1 - \alpha)^{n+1} \alpha \tau_0$$
  - Nếu chọn $\alpha = \frac{1}{2}$ thì có nghĩa là trị đo được t_n và trị đã dự đoán τ_n được xem quan trọng như nhau.

Dự đoán thời gian sử dụng CPU (2/2)

CPU burst (t_i)	6	4	6	4	13	13	13	...	
"guess" (τ_i)	10	8	6	6	5	9	11	12	...

Shortest Job First (SJF)

- SJF sử dụng ưu tiên ngầm định: công việc ngắn nhất được ưu tiên trước
  - Những công việc thuộc loại I/O bound thường có CPU burst ngắn
- Process có thời gian thực thi dài có thể bị trì hoãn vô hạn định nếu các process có thời gian thực thi ngắn liên tục vào
- Không thích hợp cho môi trường time-sharing khi không dùng preemption
  - Các CPU bound process có “độ ưu tiên” thấp, nhưng một process không thực hiện I/O có thể độc chiếm CPU nếu nó là process đầu tiên vào hệ thống

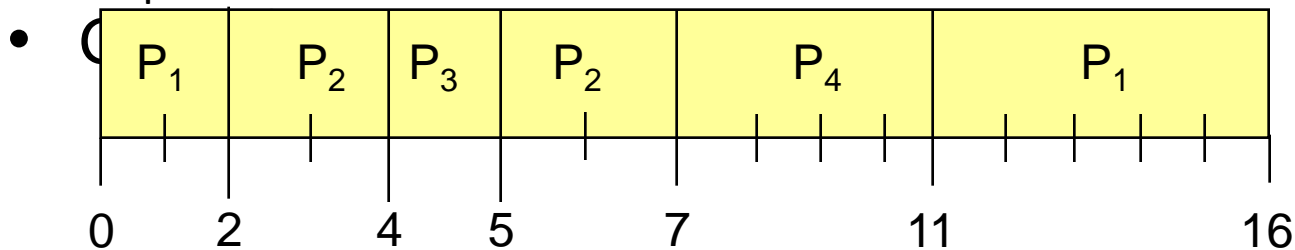
Shortest Remaining Time First (SRTF) (1/4)

- Chế độ quyết định của SJF: **nonpreemptive**
- Phiên bản **preemptive** của SJF:
  - Nếu một process mới đến mà có độ dài CPU burst nhỏ hơn thời gian cần CPU còn lại của process đang thực thi, thì thực hiện preempt process đang thực thi
  - Cách làm này còn được gọi là *Shortest-Remaining-Time-First* (SRTF)

Shortest Remaining Time First (2/4)

(Ví dụ giống vd cho SJF)

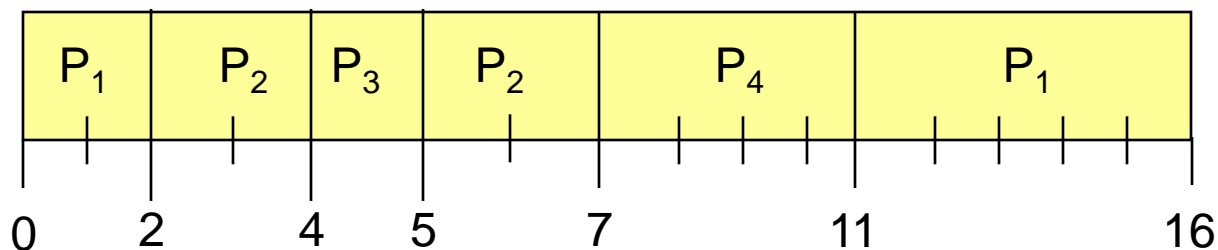
<u>Process</u>	<u>Thời điểm đến</u>	<u>Burst time</u> (ms)
P_1	0,0	7
P_2	2,0	4
P_3	4,0	1
P_4	5,0	4

- Thời gian đợi trung bình = $(9 + 1 + 0 + 2) / 4 = 3$
  - Tốt hơn giải thuật SJF

Shortest Remaining Time First (3/4)

- Thời gian phục vụ trung bình =
- Thông năng =
- Thời gian quay vòng =

Shortest Remaining Time First

(4/4)

- Tránh trường hợp process có thời gian thực thi dài độc chiếm CPU
- Cần phải quản lý thời gian thực thi còn lại của các process
- Có thời gian quay vòng tốt hơn SJF
- Process có thời gian thực thi ngắn có độ ưu tiên cao
- Có thể dẫn đến starvation

Priority Scheduling

- Mỗi process sẽ được gán một độ ưu tiên
- CPU sẽ được cấp cho process có độ ưu tiên cao nhất
- Chế độ quyết định:
  - Preemptive
  - Nonpreemptive

Gán độ ưu tiên

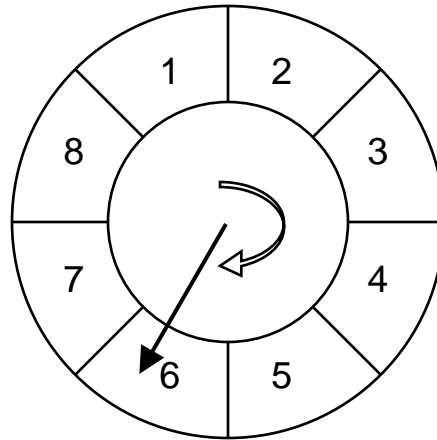
- SJF: độ ưu tiên là thời-gian-sử-dụng-CPU-dự-đoán
- Gán độ ưu tiên còn có thể dựa vào:
  - Yêu cầu về bộ nhớ
  - Số lượng file được mở
  - Tỷ lệ thời gian dùng cho I/O trên thời gian sử dụng CPU
  - Các yêu cầu bên ngoài như: số tiền người dùng trả khi thực thi công việc

Priority Scheduling

- Vấn đề: trì hoãn vô hạn định – process có độ ưu tiên thấp có thể không bao giờ được thực thi
- Giải pháp: *aging* – độ ưu tiên của process được tăng theo thời gian

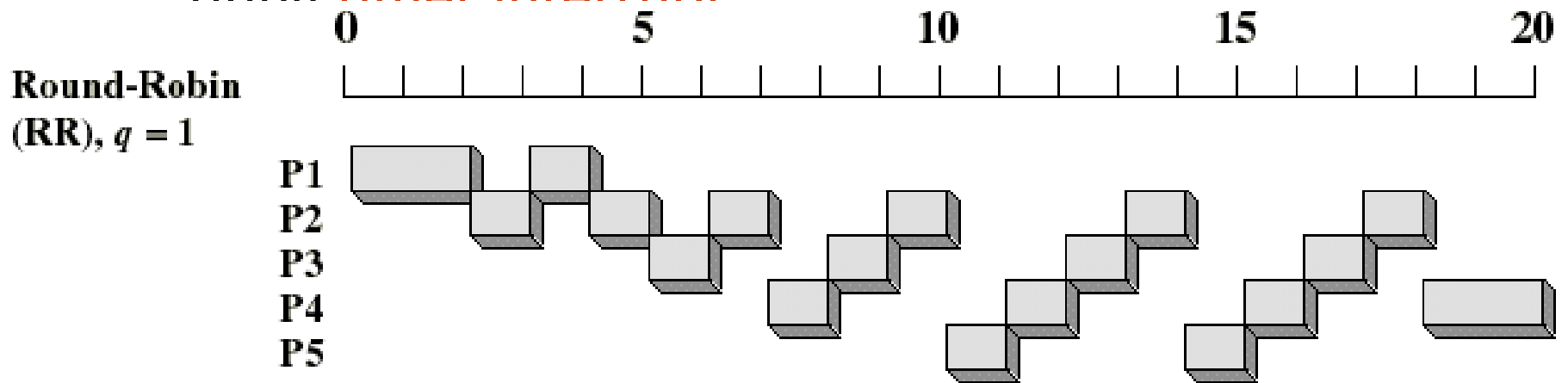
Round Robin (RR) (1/4)

- Hàm lựa chọn: giống FCFS

Round Robin (2/4)

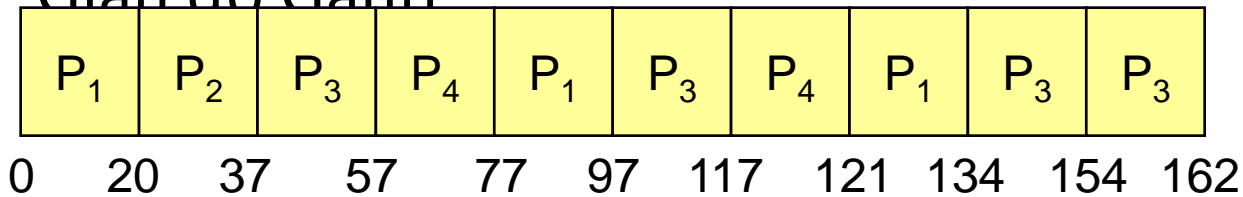
- Chế độ quyết định: **preemptive**
  - Khoảng thời gian tối đa cho phép (*quantum time*, thường 10 - 100 ms) được đảm bảo bằng việc sử dụng **timer interrupt**

Round Robin (3/4)

<u>Process</u>	<u>Burst time (ms)</u>
P_1	53
P_2	17
P_3	68
P_4	24

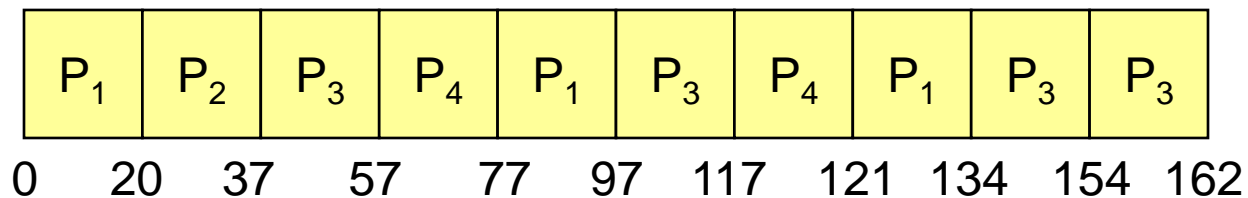
- Quantum time = 20 ms
- **Giản đồ Gantt:**

- Thường có thời gian quay vòng cao hơn SJF, nhưng lại có **thời gian đáp ứng tốt hơn**

Round Robin (4/4)

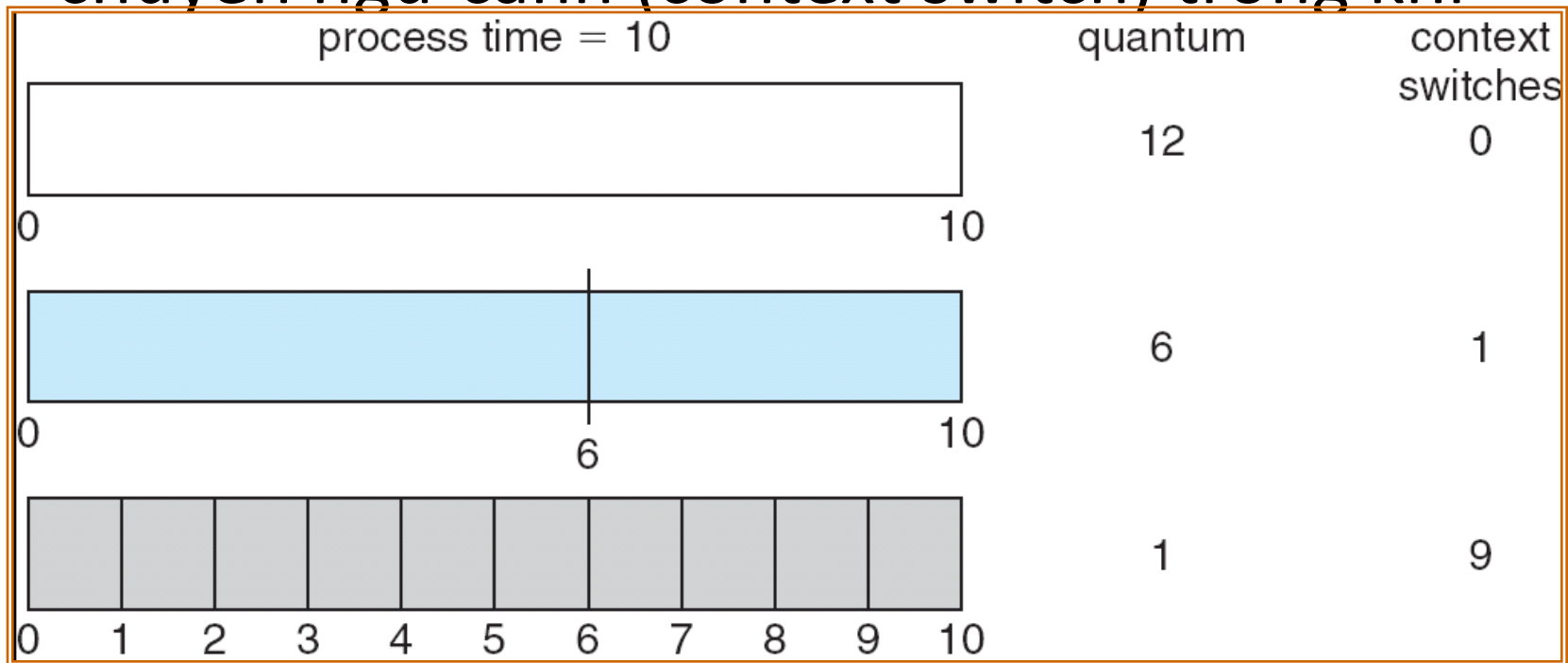
- Thời gian phục vụ trung bình =
- Thông năng =
- Thời gian quay vòng =

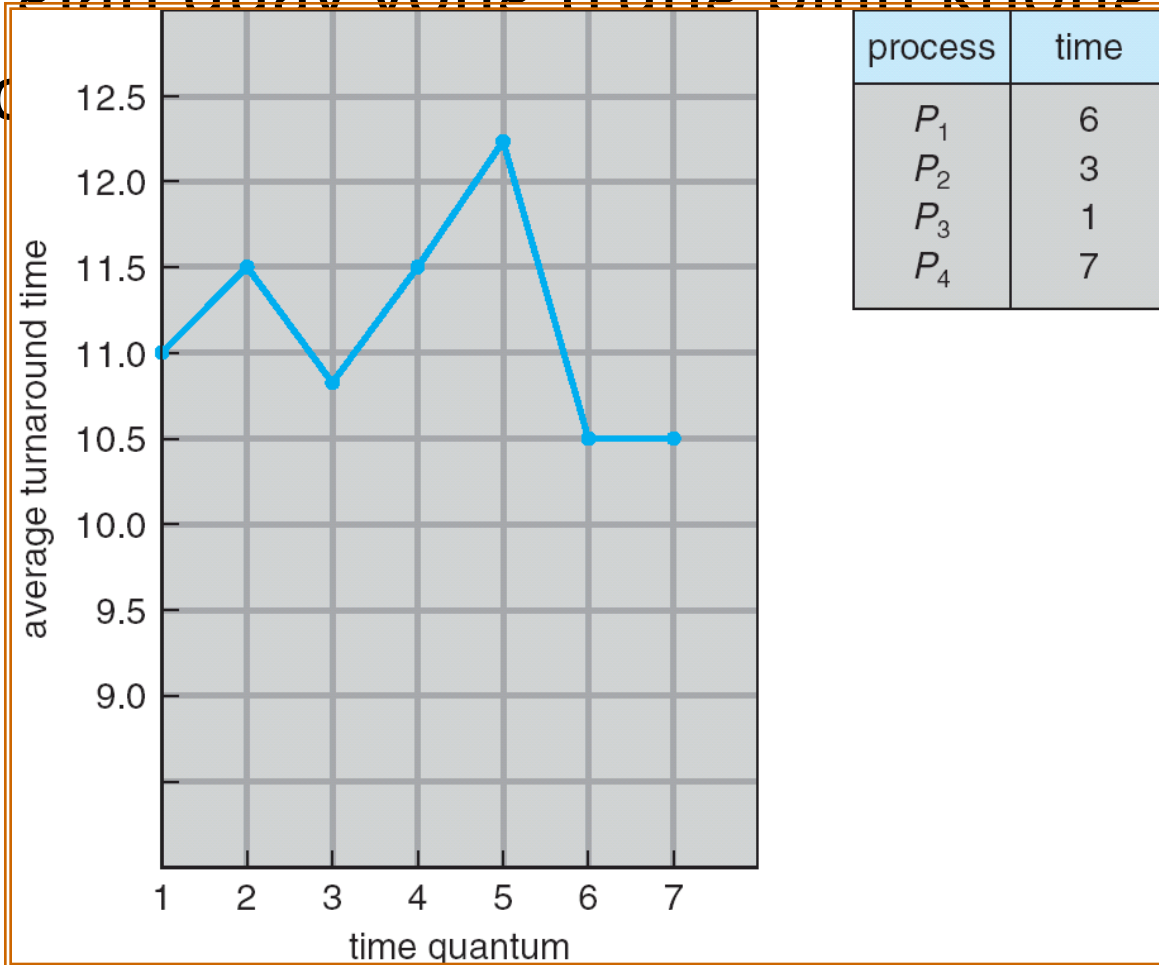
Quantum time và chuyển ngữ cảnh

- Quantum time càng nhỏ thì càng có nhiều lần chuyển ngữ cảnh (context switch) trong khi Số lần ngừng tiếp tục quá trình

Quantum time và thời gian quay vòng

- Thời gian quay vòng trung bình không chắc sẽ được

Quantum time cho Round Robin*

- Khi thực hiện process switch thì OS sẽ sử dụng CPU chứ không phải process của người dùng (*OS overhead*, phí tổn):
  - Dừng thực thi, lưu tất cả thông tin, nạp thông tin của process sắp thực thi
- Performance tùy thuộc vào kích thước của quantum time (còn gọi là time slice), và hàm phụ thuộc này không đơn giản
- Time slice ngắn thì đáp ứng nhanh
  - Vấn đề: có nhiều chuyển ngữ cảnh. Phí tổn sẽ cao.
- Time slice dài hơn thì throughput tốt hơn (do giảm OS overhead) nhưng thời gian đáp ứng lớn
  - Nếu time slice quá lớn, RR trở thành FCFS.

Quantum time cho Round Robin

- Quantum time và thời gian cho process switch:
  - Nếu quantum time = 20 ms và thời gian cho process switch = 5 ms, thì phí tổn (OS overhead) chiếm $5 / (20 + 5) = 20\%$
  - Nếu quantum = 500 ms, thì phí tổn chỉ còn $\approx 1\%$
    - Nhưng nếu có nhiều người sử dụng interactive thì sẽ thấy đáp ứng rất chậm
- Tùy thuộc vào tập công việc mà lựa chọn quantum time
- Quantum time nên lớn trong tương quan so sánh với thời gian cho process switch
  - Ví dụ với 4.3 BSD UNIX, quantum time là 1 giây

Round Robin

- Nếu có n process trong hàng đợi ready, và quantum time là q , như vậy mỗi process sẽ lấy $1/n$ thời gian CPU theo từng khối có kích thước lớn nhất là q
  - Sẽ không có process nào chờ lâu hơn $(n - 1)q$ đơn vị thời gian
- RR sử dụng một giả thiết ngầm là tất cả các process đều có tầm quan trọng ngang nhau
  - Không thể sử dụng RR nếu muốn các process khác nhau có độ ưu tiên khác nhau

Round Robin: nhược điểm

- Các process dạng CPU-bound vẫn còn được “ưu tiên”
  - Ví dụ:
    - Một I/O-bound process sử dụng CPU trong thời gian ngắn hơn quantum time và bị **blocked** để đợi I/O. Và
    - Một CPU-bound process chạy hết time slice và liên tục quay trở về hàng đợi **ready queue**, thường ở trước các I/O bound process đã bị blocked.

Multilevel Queue Scheduling (1/3)

Trường hợp các quá trình có thể được phân thành nhóm, ví dụ:

interactive và batch.

- Hàng đợi ready sẽ được chia thành nhiều hàng đợi riêng rẽ. Ví dụ:
  - *foreground* (cho công việc cần giao tiếp)
  - *background* (cho công việc dạng bó)
- Mỗi hàng đợi sẽ có giải thuật định thời riêng. Ví dụ:
  - foreground: dùng RR
  - background: dùng FCFS

Multilevel Queue Scheduling (2/3)

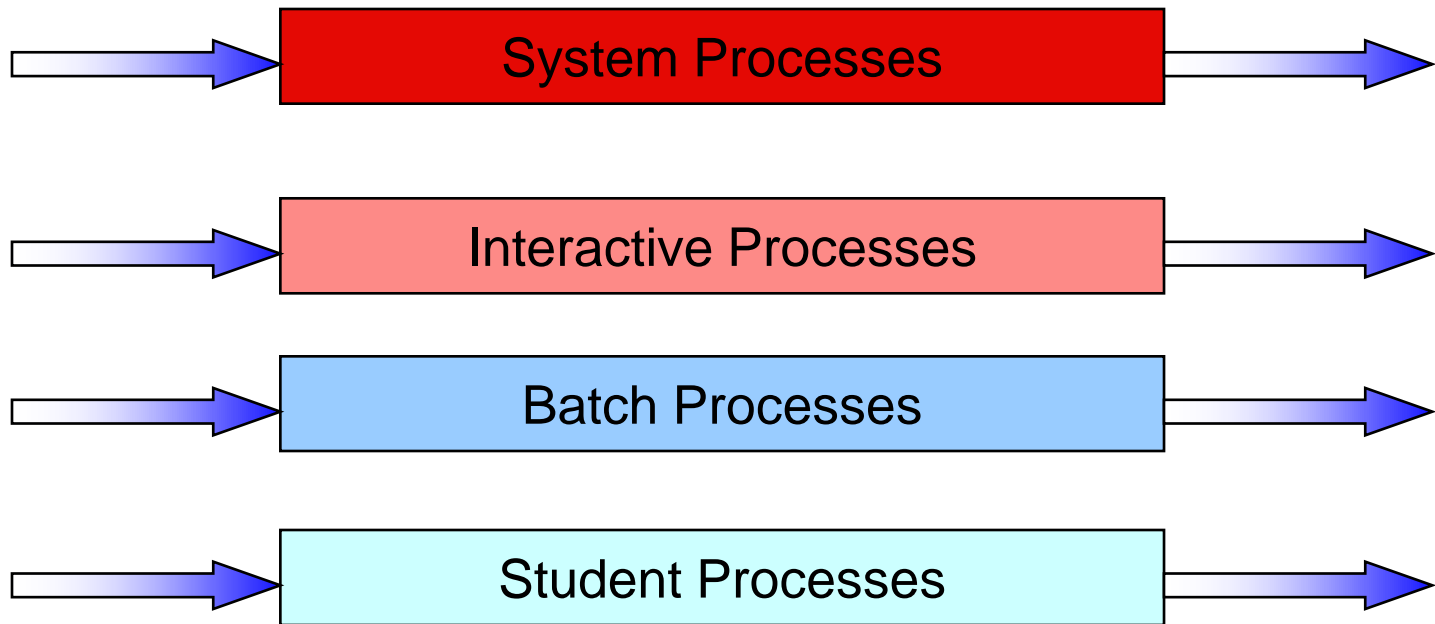
- Định thời cần phải thực hiện giữa các hàng đợi với nhau
  - Theo cách cố định (fixed priority scheduling) – ví dụ: phục vụ tất cả các process của foreground rồi mới đến background
    - Có khả năng xảy ra trì hoãn vô hạn định (starvation)
  - Chia thời gian (time slice) – mỗi hàng đợi sẽ được lấy một khoảng sử dụng CPU nhất định để định thời cho các process của mình. Ví dụ:
    - 80% cho foreground (dùng RR)
    - 20% cho background (dùng FCFS)

Multilevel Queue Scheduling (3/3)

- Ví dụ phân nhóm các quá trình

Độ ưu tiên cao nhất

Độ ưu tiên thấp nhất

Multilevel Feedback Queue (1/3)

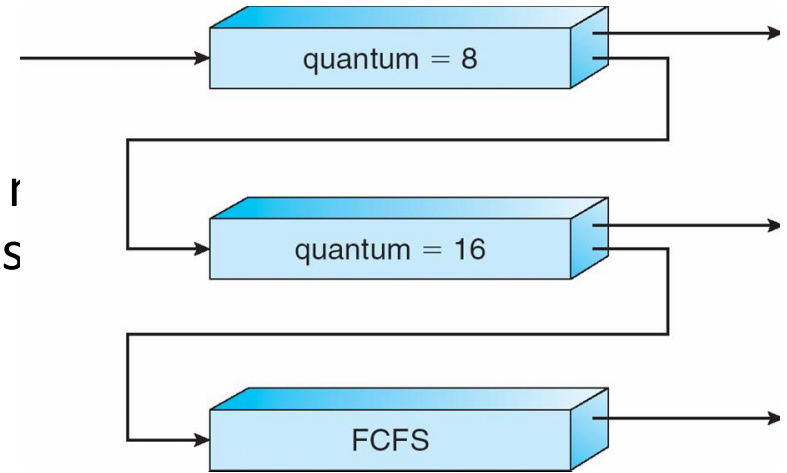
- Trong hệ thống **Multilevel Feedback Queue**, bộ định thời có thể di chuyển process giữa các queue tùy theo đặc tính của nó được quan sát.

Ví dụ:

- Nếu một process sử dụng CPU quá lâu, nó sẽ bị di chuyển sang một hàng đợi có độ ưu tiên thấp hơn
- Nếu một process chờ qua lâu trong một hàng đợi có độ ưu tiên thấp, nó sẽ được di chuyển lên hàng đợi có độ ưu tiên cao hơn (*aging*, giúp tránh starvation)

Multilevel Feedback Queue (2/3)

- Ví dụ: Có 3 hàng đợi
  - Q_0 , dùng RR với quantum 8 r
  - Q_1 , dùng RR với quantum 16 ms
  - Q_2 , dùng FCFS

- Giải thuật
  - **Công việc mới** sẽ vào hàng đợi Q_0 . Khi đến lượt, công việc sẽ được một quantum là 8 milli giây. Nếu không trả CPU trong 8 milli giây, công việc sẽ được đưa xuống đuôi hàng đợi Q_1
  - Tại Q_1 , công việc sẽ được cho một quantum là 16 milli giây. Nếu công việc không trả CPU trước khi hết quantum thì sẽ bị chuyển xuống Q_2
  - Công việc ở hàng đợi “cao” **preempt** công việc ở hàng đợi “thấp”

Multilevel Feedback Queue (3/3)

- Multilevel Feedback Queue được xác định bởi các thông số
  - Có bao nhiêu hàng đợi?
  - Với mỗi queue sử dụng giải thuật định thời nào?
  - Khi nào thăng cấp một process?
  - Khi nào giáng cấp một process?

Policy và Mechanism *

Rất quan trọng trong định thời và phân phối tài nguyên

- *Policy*
  - Điều gì (what) nên (hay cần) làm
- *Mechanism (Implementation)*
  - Làm sao (how) để làm điều đó
- Ví dụ
  - Policy: tất cả người dùng cần được công bằng
  - Mechanism: sử dụng round robin

  - Policy: công việc được trả tiền cao có độ ưu tiên cao
  - Mechanism: sử dụng các giải thuật preemptive

Định thời trên hệ thống multiprocessor *

- Nếu có nhiều CPU thì có thể thực hiện việc chia tải
  - Phức tạp hơn so với định thời trên một processor
- Làm sao để chia tải?
  - Asymmetric multiprocessor
    - Một master processor sẽ thực hiện định thời cho tất cả các processor còn lại
  - Symmetric multiprocessor (SMP)
    - **Hoặc** mỗi processor có một hàng đợi ready riêng và bộ định thời riêng
    - **Hoặc** có một hàng đợi ready chung cho tất cả processors
      - Một processor được chọn làm scheduler cho các processor khác
      - Hoặc mỗi processor có bộ định thời riêng và tự chọn process từ hàng đợi chung để thực thi

Processor affinity *

- Khi một process chạy trên một processor, có một số dữ liệu được cache trên bộ nhớ cache của processor
  - Khi một process được di dời sang một processor khác
    - Cache của processor mới phải được **repopulated**
    - Cache của processor cũ phải được **invalidated**
- ⇒ vấn đề phí tổn

Cân bằng tải *

- Một processor có quá nhiều tải, trong khi những bộ xử lý khác thì lại rảnh
- Cân bằng tải sử dụng:
  - **Push migration:** một task đặc biệt sẽ định kỳ kiểm tra tải trên tất cả các processors và công việc sẽ được đẩy đến processor rảnh
  - **Pull migration:** processor rảnh sẽ lấy công việc từ processor đang bận
  - Một số hệ thống (ví dụ Linux) hiện thực cả hai
- Cần phải có sự cân bằng giữa load balancing và processor affinity

Phương pháp đánh giá giải thuật định thời CPU *

- *Deterministic modeling*
  - Định nghĩa trước một tập tải (workload) và khảo sát performance của các giải thuật trên cùng tập tải đó
  - Không tổng quát
- *Queuing model*
  - Sử dụng queuing theory để phân tích giải thuật
  - Sử dụng nhiều giả thiết để phục vụ việc phân tích
  - Không sát thực tế
- *Mô phỏng* (simulation)
  - Xây dựng bộ mô phỏng và chạy thử
    - Với tập tải giả (thường được sinh tự động)
    - Hoặc tập tải được ghi nhận từ thực tế
- *Hiện thực*
  - Viết mã của giải thuật và test nó trong hệ thống thực

Tổng kết

- Sự thực thi của một process
- Bộ định thời chọn một process từ hàng đợi ready
  - Dispatcher thực hiện switching
- Các tiêu chí định thời (thường xung đột nhau)
  - Độ lợi CPU, thời gian chờ, thời gian đáp ứng, thông năng,...
- Các giải thuật định thời
  - FCFS, SJF, Priority, RR, Multilevel Feedback Queue,...
- Định thời trên hệ thống multiprocessor (đọc thêm)
  - Processor affinity và cân bằng tải
- Phương pháp đánh giá giải thuật định thời CPU (đọc thêm)
  - Mô hình, mô phỏng, hiện thực

Một số vấn đề bàn thêm

- Cách làm tốt nhất là adaptive
- Để thực hiện tối ưu hoàn toàn thì cần phải tiên đoán đúng tương lai (!)
  - Thực tế thì đa số các giải thuật lại cho kết quả gán độ ưu tiên cao nhất cho các process có nhu cầu ít nhất
  - Vấn đề định thời có xu hướng chuyển sang “tweak and see”
- Các tiêu chí nào nên tối ưu?
  - Có rất nhiều, tùy vào hệ thống, ngữ cảnh mà chọn lựa

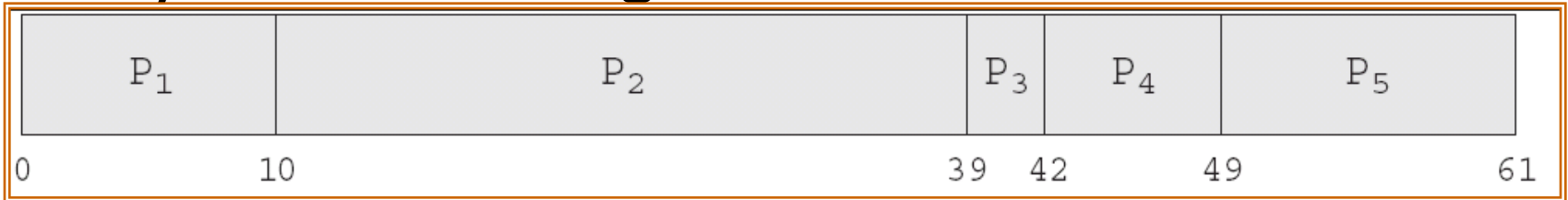
Bài tập 1

<u>Process</u>	<u>Burst Time</u>
P_1	10
P_2	29
P_3	3
P_4	7
P_5	12

- Tất cả đều đến ở thời điểm 0
- Xét các giải thuật FCFS, SFJ, và RR với quantum time = 10
- Giải thuật nào cho
  - thời gian đợi trung bình nhỏ nhất?
  - thông năng cao nhất?
  - thời gian quay vòng trung bình của process nhỏ nhất?

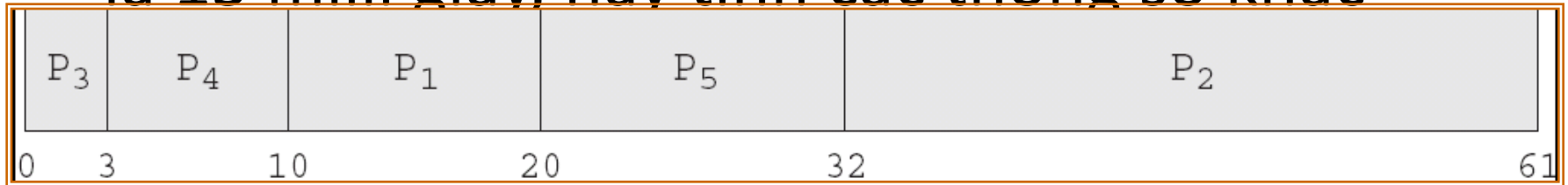
Bài tập 2

- FCFS: thời gian đợi trung bình là 28 milli giây, hãy tính các thông số khác

Bài tập 3

- SJF (nonpreemptive): thời gian đợi trung bình là 13 milli giây, hãy tính các thông số khác

Bài tập 4

- RR: thời gian đợi trung bình là 23 milli giây, hãy tính các thông số khác

